

Foreningen for kunder
i Nordea Liv & Pension

Halvårsrapport 2018

Norliv – Foreningen for kunder i Nordea Liv & Pension

(CVR-nr. 36741422)

Hjemstedsadresse

Foreningen Norliv
Lautrupvang 10
2750 Ballerup

Dato for godkendelse af halvårsrapport

5. september 2018

Indholdsfortegnelse

Ledelsesberetning	2
Overblik over udviklingen i 2018	2
Regnskabsberetning	3
Foreningsoplysninger	5
Ledelsespåtegning	6
Halvårsregnskab - moderselskab	7
Resultatopgørelse	7
Totalindkomstopgørelse	7
Balance	8
Egenkapitalopgørelse	10
Noter	11
Oversigt over hoved- og nøgletal - koncern	15
Halvårsregnskab - koncern	16
Resultatopgørelse	16
Totalindkomstopgørelse	17
Balance	18
Egenkapitalopgørelse	20
Noter	21

Ledelsesberetning

OVERBLIK OVER UDVIKLINGEN I 2018

Norliv er en forening for kunderne i Nordea Liv & Pension. Den væsentligste begivenhed i første halvår af 2018 var, at foreningen blev hovedejer af medlemmernes pensionselskab.

Større kundeeje i Nordea Liv & Pension

Medio april 2018 erhvervede Foreningen Norliv yderligere 45 % af aktiekapitalen i Nordea Liv & Pension, livsforsikringselskab A/S. Gennem erhvervelsen har foreningen opnået en samlet ejerandel på 70 % samt bestemmende indflydelse i selskabet. Samtidig er Foreningen Norliv overgået til at være såvel en erhvervsdrivende forening som en forsikringsholdingvirksomhed, der er moderselskab i Norliv koncernen. Erhvervelsen blev gennemført efter godkendelse fra Finanstilsynet.

Der er indgået aftale om, at Nordea Liv & Pension i de kommende år, gennem et aktietilbagekøb rettet mod Nordeas aktier, køber de sidste 30 % af aktierne, der derefter annulleres. Aktietilbagekøbet tilrettelægges under hensyntagen til, at selskabet fortsat opretholder en solid solvensposition. Udviklingen i retning af større kundeeje af selskabet videreføres således, og Foreningen Norliv forventer inden for en kortere årrække at blive ene-ejer af Nordea Liv & Pension.

På mødet i foreningens repræsentantskab i april 2018 blev der vedtaget en styringsmodel, der sikrer repræsentantskabet indflydelse på udviklingen i medlemmernes pensionselskab. Repræsentantskabet indstillede seks ud af selskabets otte generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer, der efterfølgende blev valgt på selskabets generalforsamling. Fire af disse medlemmer blev valgt blandt repræsentantskabets medlemmer, og der blev valgt to eksterne bestyrelsesmedlemmer, hvoraf den ene blev valgt som selskabets bestyrelsesformand.

Foreningen ændrer navn

Det indgår ligeledes i aftalegrundlaget med Nordea, at selskabet skal ændre navn senest medio oktober 2018. Det er valgt at ændre navnet til Velliv, og foreningen har fundet det naturligt at synliggøre forbindelsen mellem selskabet og foreningen ved at foreningen skifter navn fra Norliv - Foreningen for kunder i Nordea Liv & Pension til Velliv Foreningen. Navneændringen forventes at finde sted 1. oktober.

Medlemsbonus udbetalt for første gang

Foreningens repræsentantskab besluttede på baggrund af et tilfredsstillende overskud i regnskabet for 2017 på 460 mio. kr. at udlodde en kontant bonuspulje på 368 mio. kr. til medlemmerne samt at afsætte et beløb til almennyttige uddelinger på 92 mio. kr.

Bonusmodellen betyder, at medlemmerne får en bonus, der beregnes som en procentdel af deres pensionsopsparing i Nordea Liv & Pension. Medlemmer med en lille opsparing eller medlemmer med rene forsikringsordninger modtager en bonus på 125 kr.

Medlemmerne modtog meddelelse om bonus i april 2018. Bonus blev derefter udbetalt kontant til medlemmets NemKonto fra slutningen af maj måned. Foreningen har modtaget mange positive henvendelser fra tilfredse medlemmer efter bonusudbetalingen.

Stor interesse for almennyttige uddelinger

Forbedring af den mentale sundhed med indsatser mod stress, depression og angst omfatter de indsatsområder, som foreningen har valgt for sine almennyttige uddelinger. Foreningen har oplevet betydelig interesse for disse indsatsområder, der har en fremtrædende plads i samfundsdebatten.

De første uddelinger blev besluttet i slutningen af juni, hvor en række mindre lokale initiativer opnåede støtte. Der foretages yderligere uddelinger i løbet af efteråret, herunder til forskning og virksomhedsrettede indsatser.

Højere valgdeltagelse til repræsentantskabsvalg

Foreningen Norliv er demokratisk baseret, da medlemmerne vælger repræsentantskabet, som derefter afholder valg til bestyrelsen. I første kvartal blev der gennemført valg i landets tre vestlige regioner. Der var betydelig interesse for at opstille som kandidat, så der blev afholdt valg i alle regioner.

Valgdeltagelsen blev meget tilfredsstillende, da mere end 18.000 medlemmer afgav deres stemme, hvilket svarede til en stemmeprocent på over 11 %. Dette var en markant forbedring i forhold til det foregående valg i 2016 og relativt højt for foreninger som Norliv.

På det efterfølgende repræsentantskabsmøde var der valg til fem poster i bestyrelsen. Peter Gæmelke, Kent Petersen, Cathrine Riegels Gudbergesen og Peter Lindholm Sørensen opnåede genvalg, mens Finn Andersen blev nyvalgt. Bestyrelsen genvalgte derefter Peter Gæmelke til formand og Kent Petersen til næstformand.

REGNSKABSBERETNING

Halvårsregnskabet for 2018 udviser et positivt resultat på 66 mio. kr. mod 250 mio. kr. i 1. halvår 2017. Resultatet er lavere end forventet ved årets start som følge af et lavere afkast på investeringerne i første kvartal. Det samlede investeringsafkast udgjorde 1,5 % inklusiv afkastet af investeringerne i Nordea Liv & Pension. Der er udbetalt 366 mio. kr. i kontant bonus til medlemmerne.

Hovedparten af resultatet stammer fra aktieinvesteringen i Nordea Liv & Pension, der bidrog med 77 mio. kr. efter afskrivning på immaterielle aktiver. Kapitalforvaltningen af foreningens øvrige investeringsaktiver gav et afkast på 15 mio. kr. Investerings- og administrationsomkostninger udgjorde henholdsvis 14 og 13 mio. kr.

Foreningens formue udgjorde ved udgangen af halvåret godt 8.450 mio. kr., hvoraf ca. 64 % er investeret som aktiekapital i datterselskabet Nordea Liv & Pension.

Denne andel er forøget fra ca. 24 % ved udgangen af 2017 som følge af erhvervelsen af yderligere 45 % af selskabet. Det indebar en investering på 3.150 mio. kr., der blev finansieret ved reduktion af de likvide investeringsaktiver i obligationer, kreditfonde og børsnoterede aktier. De mindre likvide alternative investeringer blev efterfølgende ligeledes reduceret.

Investeringerne i Nordea Liv & Pension, der ud over aktieinvesteringen omfatter et ansvarligt lån har samlet set givet et afkast på 1,7 %, hvilket er tilfredsstillende i forhold til risikoen. Afkastet består af en andel af selskabets resultat samt løbende renteindtægter på det variabelt forrentede tier 1 lån. Norliv har modtaget 280 mio. kr. i udbytte i regnskabsåret 2017.

Det samlede afkast af likvide og alternative investeringer var på 1,0 %. Det relativt lave afkast var negativt påvirket af uro og kursfald på de finansielle markeder i første kvartal.

Det er relevant at sammenligne med det benchmark, der anvendes som sammenligningsindeks i kapitalforvaltningen. Benchmark sammensættes af et high yield obligationsindeks, der vægtes med 60 % og verdensindekset for aktier, der vægtes med 40 %. Benchmark har givet et afkast på 0 %, og det er tilfredsstillende at konstatere, at Norliv har opnået et højere afkast end benchmark.

Merafkastet skyldes, at aktier igennem året har været overvægtet i beholdningen i forhold til obligationer og at aktieafkastet var højere end obligationsafkastet. Hertil kommer et merafkast på porteføljen af obligationer og kreditfonde, der i vidt omfang har været investeret i variabelt forrentede, sikrede lån.

UDVIKLINGEN I NORDEA LIV & PENSION

Nordea Liv & Pension er fra og med 17. april 2018 et datterselskab i Norliv koncernen. Nordea Liv & Pension har i første halvdel af 2018 haft stabile præmieindbetalinger på niveau med præmieindtægterne i 2017. Resultatet for 1. halvår 2018 blev et overskud efter skat på 224 mio. kr., mod 240 mio. kr. i 1. halvår af 2017.

Bruttopræmieindtægten udgør 9.133 mio. kr. for 1. halvår 2018 mod 9.200 mio. kr. i 1. halvår 2017, svarende til et fald på 0,7 %. De løbende præmier er steget med 1,5 % i perioden, og indskuddene er faldet med 3 % i forhold til 1. halvår 2017. Omkostningsprocent af hensættelser udgør 0,18 % i 1. halvår af 2018, hvilket er marginalt lavere end 1. halvår 2017.

Pension med gennemsnitsrente opnåede for de fire rentegrupper samlet set et afkast på 0,1 pct. VækstPension (Mellem risiko) opnåede tilfredsstillende afkast i halvåret. En kunde med 5 år til pension opnåede således et afkast på 0,5 pct., mens kunder med 15 år eller mere til pension opnåede et afkast på 1,1 pct. Afkastene i VækstPension Index (Mellem risiko) lå i halvåret mellem -0,1 og 0,3 pct. afhængig af horisont.

KONCERNENS KAPITALFORHOLD

Norliv koncernen har opgjort et samlet solvenskrav, der ved udgangen af første halvår udgjorde 8.476 mio. kr., hvoraf 7.756 mio. kr. vedrører datterselskabet Nordea Liv & Pension. Koncernens solvenskapital udgør 13.512 mio. kr. svarende til en solvensgrad på 159 %.

REGNSKABSMÆSSIGE FORHOLD

Overgangen til forsikringsholdingvirksomhed medfører en ændring i de anvendte regnskabsprincipper, da foreningen nu er underlagt ”Bekendtgørelse af lov om finansiel virksomhed” samt ”Bekendtgørelse om finansielle rapporter” for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser (regnskabsbekendtgørelsen).

Ændringen i regnskabspraksis har blandt andet haft en positiv indflydelse på årets resultat for 2017 med 27 mio. kr., hvilket er tilpasset i sammenligningstillene. Dette har øget de frie midler, der er disponible for udlodning af bonus og uddelinger. De frie midler inkl. regnskabsteknisk reserve udgør ultimo juni 354 mio. kr., der vil blive anvendt til konsolidering, bonusudbetaling og almennyttige uddelinger

Som følge af at foreningen har erhvervet aktiemajoriteten i Nordea Liv & Pension skal der ydermere aflægges et koncernregnskab efter regnskabsbekendtgørelsens bestemmelser.

Der er ikke ved regnskabsaflæggelsen identificeret særlige usikkerheder i forbindelse med indregning og måling eller usædvanlige forhold i øvrigt. Halvårsrapporten er ikke revideret af foreningens revision, og der er heller ikke foretaget review.

HOVED- & NØGLETAL MODERSELSKAB

Mio. kr.	30. juni 2018	30. juni 2017
Investeringsafkast	79	255
Administrationsomkostninger	-13	-5
Periodens resultat	66	250
Egenkapital	8.448	8.512
<i>Heraf frie midler inkl. reserve</i>	354	512
Balance	8.453	8.514

FORVENTNINGER TIL 2018

Foreningen Norliv forventer en fortsat positiv udvikling i resten af 2018. Der forventes et positivt - men relativt lavt - afkast på de likvide investeringer, mens den forøgede investering i Nordea Liv & Pension forventes at bidrage med en solid og stabil indtjening. Der forventes derfor også i 2018 skabt et resultat, der kan give mulighed for fortsat bonusudbetaling og almennyttige uddelinger.

FORENINGSOPLYSNINGER

Foreningen

Norliv

Foreningen for kunder i Nordea liv & Pension

Lautrupvang 10

2750 Ballerup

Hjemstedskommune: Ballerup

CVR-nr.: 36741422

Hjemmeside: www.norliv.org

Bestyrelse

Peter Gæmelke (formand)

Kent Petersen (næstformand)

Finn Andersen

Cathrine Riegels Gudbergsen

Ane Skytte Leth Hendriksen

Viggo Nedergaard Jensen

Peter Lindholm Sørensen

Direktion

Lars Wallberg

Revision

PricewaterhouseCoopers Statsautoriseret

Revisionspartnerselskab, CVR nr. 33771231

Ledelsespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt foreningen Norliv koncernens og moderselskabets halvårsrapport.

Halvårsrapporten er aflagt efter lov om finansiel virksomhed.

Halvårsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og moderselskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 30. juni 2018 samt af resultatet af koncernens og moderselskabets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 30. juni 2018, med etablering af koncernforhold pr. 17. april 2018.

Ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse for udviklingen i virksomhedens aktiviteter og økonomiske forhold samt kort omtale af risikokulturen.

København, den 5. september 2018

Direktion

Lars Wallberg

Bestyrelse

Peter Gæmelke
Formand

Kent Petersen
Næstformand

Finn Andersen

Cathrine Riegels Gudbergsen

Ane Skytte Leth Hendriksen

Viggo Nedergaard Jensen

Peter Lindholm Sørensen

Resultatopgørelse - moderselskab

Mio.kr.		30. juni 2018	30. juni 2017	2017
Note				
2	Indtægter fra kapitalandele i tilknyttede virksomheder	86	0	0
3	Indtægter fra kapitalandele i associerede virksomheder	25	60	132
8	Afskrivning af immaterielt aktiv vedr. tilknyttede virksomheder	-24	0	0
8	Afskrivning af immaterielt aktiv vedr. associerede virksomheder	-10	-20	-40
4	Renteindtægter og udbytter mv.	35	70	130
5	Kursreguleringer	-20	163	328
	Renteudgifter	0	0	0
6	Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed	-14	-18	-35
	Investeringsafkast, i alt	79	255	514
	Administrationsomkostninger	-13	-5	-27
	Resultat før skat	66	250	486
7	Skat	0	0	0
	Årets resultat	66	250	486

Anden totalindkomst - moderselskab

Mio.kr.		30. juni 2018	30. juni 2017	2017
Note				
	Årets resultat	66	250	486
	Anden totalindkomst i alt	0	0	0
	Årets totalindkomst	66	250	486

Balance - moderselskab

Mio.kr.	30. juni 2018	30. juni 2017	2017
Note			
Aktiver			
IT Software	7	0	0
8 Immaterielle aktiver	7	0	0
Driftsmidler	0	0	0
Materielle aktiver	0	0	0
9 Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	5.436	0	0
Kapitalandele i associerede virksomheder	0	2.065	2.117
Udlån til tilknyttede virksomheder	933	0	0
Udlån til associerede virksomheder	0	933	933
Investeringer i tilknyttede og associerede virksomheder	6.368	2.997	3.049
Kapitalandele	1.182	3.340	3.003
Investeringsforeningsandele	395	1.974	1.993
Obligationer	164	140	249
Øvrige	0	13	5
Andre finansielle investeringsaktiver	1.741	5.468	5.250
Investeringsaktiver, i alt	8.109	8.465	8.300
Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder	267	0	0
Tilgodehavender hos associerede virksomheder	0	2	2
Tilgodehavender	267	2	2
Likvide beholdninger	65	47	463
Andre aktiver, i alt	65	47	463
Tilgodehavende renter	4	0	10
Periodeafgrænsningsposter	4	0	10
Aktiver, i alt	8.453	8.514	8.775

Balance - moderselskab

Mio.kr.	30. juni 2018	30. juni 2017	2017
Note			
Passiver			
Selskabskapital	8.000	8.000	8.000
Reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode	62	0	0
Overført overskud	293	512	289
Foreslået uddeling for regnskabsåret	92	0	92
Foreslået bonus for regnskabsåret	2	0	368
Egenkapital	8.448	8.512	8.749
Gæld til tilknyttede virksomheder	0	0	0
Uafviklede køb af investeringsaktiver	3	1	16
Anden gæld	2	0	10
Gæld, i alt	5	2	26
Passiver, i alt	8.453	8.514	8.775

Noter der ikke refererer til resultatopgørelse eller balance

1 Anvendt regnskabspraksis

Egenkapitalopgørelse - moderselskab

Mio.kr.	Selskabs- kapital	Reserve indre værdis metode	Overført overskud	Foreslået uddeling	Foreslået bonus	I alt
Note						
Egenkapital 1. januar 2017	8.000	0	262	0	0	8.262
<i>Egenkapitalbevægelser i 1. halvår 2017</i>						
Årets resultat	0	0	250	0	0	250
Anden totalindkomst i alt	0	0	0	0	0	0
Årets totalindkomst	0	0	250	0	0	250
Udbetalt udbytte	0	0	0	0	0	0
Udbetalte uddelinger	0	0	0	0	0	0
Aktiebaseret vederlæggelse	0	0	0	0	0	0
Egenkapitalbevægelser i alt	0	0	250	0	0	250
Egenkapital 30. juni 2017	8.000	0	512	0	0	8.512
Egenkapital 1. juli 2017	8.000	0	512	0	0	8.512
<i>Egenkapitalbevægelser i 2. halvår 2017</i>						
Årets resultat	0	0	-224	65	368	210
Anden totalindkomst i alt	0	0	0	0	0	0
Årets totalindkomst	0	0	-224	65	368	210
Udbetalt udbytte	0	0	0	0	0	0
Udbetalte uddelinger	0	0	0	0	0	0
Aktiebaseret vederlæggelse	0	0	0	0	0	0
Egenkapitalbevægelser i alt	0	0	-224	65	368	210
Ændring i anvendt regnskabspraksis				27		
Egenkapital 31. december 2017	8.000	0	289	92	368	8.749
Egenkapital 1. januar 2018	8.000	0	289	92	368	8.749
<i>Egenkapitalbevægelser i 1. halvår 2018</i>						
Årets resultat	0	62	4	0	0	66
Anden totalindkomst i alt	0	0	0	0	0	0
Årets totalindkomst	0	62	4	0	0	66
Udbetalte uddelinger	0	0	0	0	0	0
Udbetalt bonus	0	0	0	0	-366	-366
Aktiebaseret vederlæggelse	0	0	0	0	0	0
Egenkapitalbevægelser i alt	0	62	4	0	-366	-301
Egenkapital 30. juni 2018	8.000	62	293	92	2	8.448

Noter - moderselskab

Note 1 - Anvendt regnskabspraksis

Halvårsrapporten er udarbejdet i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed samt bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser (regnskabsbekendtgørelsen).

Beløb i resultatopgørelse, balance og noter præsenteres i hele mio.kr. Hvert tal afrundes for sig, og der kan derfor forekomme afvigelser mellem de anførte totaler og summen af de underliggende tal. Regnskabslinjer anført med værdien 0 indeholder beløb under en halv mio.kr.

Ændring af regnskabspraksis

Årsrapporten for 2017 er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabsloven. I forbindelse med købet af yderligere 45 % af aktierne i Nordea Liv & Pension og opnåelse af samlet ejerandel på 70 % er foreningen blevet en forsikringsholdingvirksomhed og skal derfor aflægge regnskab i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed samt bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser (regnskabsbekendtgørelsen). Sammenligningstal er tilpasset ændret regnskabspraksis.

Ændringen har medført en ændring på afskrivning af immaterielle aktiver på 27 mio.kr. for 2017, hvilket har forbedret årets resultat og øget aktivernes størrelse, idet afskrivninger på goodwill foretaget i 2017 er tilbageført. Ydermere har man som følge af den ændrede regnskabspraksis ikke modregnet investeringspassiverne i investeringsaktiverne, hvilket også har øget den samlede balancesum med 17 mio.kr. for 2017.

I forbindelse med udarbejdelse af halvårsrapporten efter regnskabsbekendtgørelsen for foreningen Norliv er der foretaget visse reklassifikationer i tallene for 2017 sammenlignet med årsrapporten for 2017. Reklassifikationerne er ikke væsentlige for rapportens informative værdi.

Ændring af regnskabsmæssige skøn

Levetiden på erhvervede rettigheder er ændret fra 15 til 20 år, idet størstedelen af kundeforholdene i Nordea Liv & Pension er meget langsigtede, hvilket er grundlaget for den erhvervede rettighed. Derudover er der ikke foretaget ændringer af regnskabsmæssige skøn.

I følgende tabel vises effekten af ændring i regnskabspraksis og regnskabsmæssige skøn:

		Oprindeligt 2017	Ændret praksis	2017
Tilbageført afskrivning	Afskrivning af immaterielt aktiv vedr. associerede virksomheder:	-67	-27	-40
	Erhvervede rettigheder	-53	-21	-32
	Goodwill	-13	-5	-8
Immaterielt aktiv	Kapitalandele i associerede virksomheder	2.090	27	2.117
Renter på koncemlån	Udlån til associerede virksomheder	935	-2	933
Reklassificering aktiv/passiv	Andre værdipapirer og kapitalandele	567	-567	
Reklassificering aktiv/passiv	Kapitalandele		3.003	3.003
Reklassificering aktiv/passiv	Investeringsforeningsandele	5.061	-3.067	1.993
Reklassificering aktiv/passiv	Obligationer		251	251
Reklassificering aktiv/passiv	Øvrige		5	5
Renter på koncemlån	Tilgodehavender hos associerede virksomheder		2	2
Reklassificering aktiv/passiv	Likvide beholdninger	78	385	463
Reklassificering aktiv/passiv	Tilgodehavende renter		10	10
	Totale aktiver/passiver	8.731	46	8.777
	Egenkapital	8.722	-27	8.749
	Årets resultat	460	-27	486

Noter - moderselskab

Goodwill og erhvervede rettigheder

Foreningen Norliv ejer ved halvårets udgang 70% af aktiekapitalen i Nordea Liv & Pension. Forskelsværdien mellem kostprisen for kapitalandelen og dagsværdien af de overtagne nettoaktiver indregnes på baggrund af en købesumallokering med 20% som Goodwill og 80% som Erhvervede rettigheder, hvor sidstnævnte afskrives over 20 år. Eventuelt tab ved værdiforringelse vurderes på baggrund af en årlig nedskrivningstest.

Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder

Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder præsenteres i regnskabet inklusive goodwill og erhvervede rettigheder med yderligere specifikation af tallene i en note.

For resterende oplysninger om anvendt regnskabspraksis henvises til note 1 – Anvendt regnskabspraksis for Foreningen Norliv koncernen.

Noter - moderselskab

Mio.kr.	30. juni 2018	30. juni 2017	2017
2 Indtægter fra tilknyttede virksomheder			
Andel af resultat i Nordea Liv & Pension	86	0	0
	86	0	0
3 Indtægter fra associerede virksomheder			
Andel af resultat i Nordea Liv & Pension	25	60	132
	25	60	132
4 Renteindtægter og udbytter mv.			
Udbytte fra kapitalandele	13	40	76
Renteindtægter	22	29	54
	35	70	130
5 Kursreguleringer			
Kapitalandele	-19	115	255
Investeringsforeningsandele	-1	56	76
Obligationer	-1	-7	-3
	-20	163	328
6 Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed			
Investeringsomkostninger*	-14	-18	-35
	-14	-18	-35

* Investeringsomkostninger omfatter management fee samt omkostninger vedrørende formueforvaltning

7 Skat

Foreningen er skattepligtig efter selskabslovens § 1, stk. 6, og er således alene skattepligtig af erhvervmæssig indkomst. Så længe foreningen ikke oppebærer erhvervmæssig indkomst, er foreningen således de facto skattefri. Der er i halvåret ikke oppebåret erhvervmæssige indtægter i foreningen, og det forventes heller ikke for det kommende halvår.

Noter - moderselskab

Mio.kr.	30. juni 2018	30. juni 2017	2017
8 Immaterielle aktiver			
<i>Anskaffelsessum</i>			
Saldo 1. januar	0	0	0
IT software køb i året	7	0	0
Årets tilgang	7	0	0
Saldo 31. december	7	0	0
<i>Af- og nedskrivninger</i>			
Saldo 1. januar	0	0	0
IT software årets afskrivninger	-0,1	0	0
Årets afskrivninger	-0,1	0	0
Saldo 31. december	-0,1	0	0
Balanceværdi 31. december	7	0	0
9 Kapitalandele i tilknyttede virksomheder			
		Egen- kapital	Resultat 30. juni 2018
Nordea Liv & Pension, livsforsikringsselskab A/S			
Ballerup, pension- og livsforsikringsselskab, 70 % ejet		4.439	224
			2018
Kapitalandel i tilknyttede virksomheder primo 2018			0
Køb af kapitalandel i tilknyttet virksomhed			3.107
Goodwill ved køb af tilknyttet virksomhed			481
Erhvervede rettigheder ved køb af tilknyttet virksomhed			1.848
Kapitalandel i tilknyttede virksomheder 30 juni 2018			5.436

Oversigt over hoved- og nøgletal - koncern

Hovedtal i mio.kr.	30. juni 2018	30. juni 2017	2017
Resultatopgørelse			
Præmier inklusive investeringskontrakter	3.978	0	0
Investeringsafkast efter pensionsafkastskat	1.765	255	514
Forsikringsydelse	-3.177	0	0
Ændring i livsforsikringshensættelser	-2.081	0	0
Ændring i fortjenstmargen	-134	0	0
Ændring i overskudskapital	-60	0	0
Forsikringsmæssige driftsomkostninger	-128	-5	-27
Resultat af afgiven forretning	-11	0	0
Overført investeringsafkast	2	0	0
Forsikringsteknisk resultat af livsforsikring	153	250	486
Forsikringsteknisk resultat af syge- og ulykkesforsikring	6	0	0
Egenkapitalens investeringsafkast	-15	0	0
Andre indtægter og omkostninger	-21	0	0
Resultat før skat	123	250	486
Skat	-30	0	0
Årets resultat	93	250	486
Balance			
Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter i alt	174.627	0	0
Kollektivt bonuspotentiale	6.827	0	0
Egenkapital i alt	8.448	0	0
Aktiver i alt	223.499	8.514	8.775
Nøgletal i pct.*			
Afkastprocent relateret til gennemsnitsrenteprodukter (1)	0,0	1,2	3,8
Afkastprocent relateret til markedsrenteprodukter (2)	1,0	4,9	10,2
Risikoklasse på afkast relateret til markedsrenteprodukter (3)	4,25	4,50	4,50
Omkostningsprocent af hensættelser (4)	0,18	0,19	0,36
Omkostninger pr. forsikret i kr. (5)	570	617	1.137
Egenkapitalforrentning efter skat (6)	4,9	5,4	11,9
Forrent. af overskudskap., der tildeles afkast som egenkap. (7)	2,3	-	-
Solvensdækning (8)	176	184	179

*Nøgletal er opgjort i henhold til Bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser, bilag 8 og 9, og dækker Nordea Liv & Pension, Livsforsikringsselskab A/S, som Norliv opnåede bestemmende indflydelse over og aktiemajoritet i medio april 2018.

Resultatopgørelse - koncern

Mio.kr.	30. juni 2018	30. juni 2017	2017
Note			
2 Bruttopræmier	3.978	0	0
Afgivne forsikringspræmier	-19	0	0
Præmier f.e.r., i alt	3.960	0	0
Indtægter fra associerede virksomheder	79	60	132
Afskrivning af immaterielt aktiv vedr. tilknyttede virksomheder	-24	0	0
Afskrivning af immaterielt aktiv vedr. associerede virksomheder	-10	-20	-40
Indtægter fra investeringsejendomme	74	0	0
Renteindtægter og udbytter mv.	923	70	130
Kursreguleringer	1.378	163	328
Renteudgifter	-255	0	0
Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed	-95	-18	-35
Investeringsafkast, i alt	2.069	255	514
Pensionsafkastskat	-304	0	0
Investeringsafkast efter pensionsafkastskat	1.765	255	514
Udbetalte ydelser	-3.177	0	0
Modtaget genforsikringsdækning	8	0	0
Forsikringsydelse f.e.r., i alt	-3.169	0	0
Ændring i livsforsikringshensættelser	-2.081	0	0
Ændring i genforsikringsandel	0	0	0
Ændring i livsforsikringshensættelser f.e.r., i alt	-2.081	0	0
Ændring i fortjenstmargen	-134	0	0
Ændring i overskudskapital	-60	0	0
Erhvervsomkostninger	-46	0	0
Administrationsomkostninger	-82	-5	-27
Forsikringsmæssige driftsomkostninger brutto	-128	-5	-27
Heraf refusion fra tilknyttede virksomheder	0	0	0
Forsikringsmæssige driftsomkostninger netto	-128	-5	-27
Provisioner og gevinstandele fra genforsikringsvirksomheder	0	0	0
Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r., i alt	-128	-5	-27
Overført investeringsafkast	2	0	0
FORSIKRINGS TEKNISK RESULTAT	153	250	486
FORSIKRINGS TEKNISK RESULTAT AF SYGE- OG ULYKKESFORSIKRING	6	0	0
Egenkapitalens investeringsafkast	-15	0	0
Andre indtægter og omkostninger	-21	0	0
RESULTAT FØR SKAT	123	250	486
Skat	-30	0	0
ÅRETS RESULTAT	93	250	486

Anden totalindkomst - koncern

Mio.kr.	30. juni 2018	30. juni 2017	2017
Note			
Årets resultat	93	250	486
Anden totalindkomst i alt	0	0	0
Årets totalindkomst	93	250	486
Minoritetsinteressernes andel	27	0	0
Totalindkomst til ordinære ejere	66	250	486

Balance - koncern

Mio.kr.	30. juni 2018	30. juni 2017	2017
Note			
AKTIVER			
Goodwill	481	201	201
Erhvervede rettigheder	1.848	782	762
Andre immaterielle aktiver	345	0	0
IMMATERIELLE AKTIVER, I ALT	2.673	983	963
Driftsmidler	1	0	0
MATERIELLE AKTIVER, I ALT	1	0	0
Investeringsejendomme	8.081	0	0
Kapitalandele i associerede virksomheder	3.024	1.082	1.154
Udlån til associerede virksomheder	0	933	933
Investeringer i associerede virksomheder, i alt	3.024	2.015	2.086
Kapitalandele	7.676	3.340	3.003
Investeringsforeningsandele	26.486	1.974	1.993
Obligationer	69.205	140	249
Derivater	14.162	0	0
Øvrige	1.026	13	5
Andre finansielle investeringsaktiver, i alt	118.555	5.468	5.250
INVESTERINGSAKTIVER, I ALT	129.661	7.483	7.337
INVESTERINGSAKTIVER TILKNYTTET MARKEDSRENTEPRODUKTER	80.691	0	0
Genforsikringsandele af livs forsikringshensættelser	4	0	0
Genforsikringsandele af hensættelser til forsikringskontrakter, i alt	4	0	0
Tilgodehavender hos forsikringstagere	571	0	0
Tilgodehavender i forbindelse med direkte forsikringskontrakter, i alt	571	0	0
Tilgodehavender hos forsikringsvirksomheder	432	0	0
Tilgodehavender hos associerede virksomheder	4	2	2
Tilgodehavende skat	108	0	0
Andre tilgodehavender	3.895	0	0
TILGODEHAVENDER, I ALT	5.014	2	2
Likvide beholdninger	4.405	47	463
ANDRE AKTIVER, I ALT	4.405	47	463
Tilgodehavende renter samt optjent leje	685	0	10
Andre periodeafgrænsningsposter	368	0	0
PERIODEAFGRÆNSNINGSPOSTER, I ALT	1.053	0	10
AKTIVER, I ALT	223.499	8.514	8.775

Balance - koncern

Mio.kr.	30. juni 2018	30. juni 2017	2017
Note			
PASSIVER			
Selskabskapital	8.000	8.000	8.000
Overført overskud	354	512	289
Foreslået uddeling	92	0	92
Foreslået bonus	2	0	368
Minoritetsinteresser	1.332	0	0
EGENKAPITAL, I ALT	9.780	8.512	8.749
Overskudskapital	265	0	0
Anden ansvarlig lånekapital	2.432	0	0
ANSVARLIG LÅNEKAPITAL, I ALT	2.697	0	0
Præmiehensættelser	17	0	0
Livsforsikringshensættelser - Gennemsnitsrente	91.209	0	0
Livsforsikringshensættelser - Markedsrente	78.755	0	0
Fortjenstmargen på livsforsikringer og investeringskontrakter	3.406	0	0
Erstatningshensættelser	1.226	0	0
Risikomargen på skadeforsikringskontrakter	8	0	0
Hensættelser til bonus og præmierabatter	6	0	0
HENSÆTTELSER TIL FORSIKRINGS- OG INVESTERINGSKONTRAKTER, I ALT	174.627	0	0
Udskudte skatteforpligtelser	653	0	0
HENSATTEFORPLIGTELSE, I ALT	653	0	0
Gæld i forbindelse med direkte forsikring	66	0	0
Gæld i forbindelse med genforsikring	3	0	0
Gæld til kreditinstitutter	8.649	0	0
Gæld til associerede virksomheder	11	0	0
Uafviklede køb af investeringsaktiver	2.627	1	16
Anden gæld	23.740	0	10
GÆLD, I ALT	35.094	2.067	26
PERIODEAFGRÆNSNINGSPOSTER	648	0	0
PASSIVER, I ALT	223.499	8.514	8.775

Noter der ikke refererer til resultatopgørelse eller balance

- 1 Anvendt regnskabspraksis
- 3 Kapitalgrundlag
- 4 Pantsætninger og sikkerhedsstillelser
- 5 Eventualaktiver
- 6 Eventualforpligtelser og tilsagn

Egenkapitalopgørelse - koncern

Mio.kr.	Selskabs- kapital	Overført overskud	Foreslået uddeling	Foreslået bonus	Minoritets- interesser	I alt
Note						
Egenkapital 1. januar 2017	8.000	262	0	0	0	8.262
<i>Egenkapitalbevægelser i 1. halvår 2017</i>						
Årets resultat	0	250	0	0	0	250
Anden totalindkomst i alt	0	0	0	0	0	0
Årets totalindkomst	0	250	0	0	0	250
Udbetalt udbytte	0	0	0	0	0	0
Aktiebaseret vederlæggelse	0	0	0	0	0	0
Egenkapitalbevægelser i alt	0	250	0	0	0	250
Egenkapital 30. juni 2017	8.000	512	0	0	0	8.512
Egenkapital 1. juli 2017	8.000	512	0	0	0	8.512
<i>Egenkapitalbevægelser i 2. halvår 2017</i>						
Årets resultat	0	-224	92	368	0	236
Anden totalindkomst i alt	0	0	0	0	0	0
Årets totalindkomst	0	-224	92	368	0	236
Udbetalt udbytte	0	0	0	0	0	0
Aktiebaseret vederlæggelse	0	0	0	0	0	0
Egenkapitalbevægelser i alt	0	-224	92	368	0	236
Egenkapital 31. december 2017	8.000	289	92	368	0	8.749
Egenkapital 1. januar 2018	8.000	289	92	368	0	8.749
<i>Egenkapitalbevægelser i 1. halvår 2018</i>						
Årets resultat	0	66	0	0	27	93
Anden totalindkomst i alt	0	0	0	0	0	0
Årets totalindkomst	0	66	0	0	27	93
Udbetalt udbytte	0	0	0	-366	0	-366
Tilgang af minoritet ved erhvervelse af virksomhed	0	0	0	0	1.304	1.304
Aktiebaseret vederlæggelse	0	0	0	0	0	0
Egenkapitalbevægelser i alt	0	66	0	-366	1.332	1.031
Egenkapital 30. juni 2018	8.000	354	92	2	1.332	9.780

Noter - koncern

Note 1 - Anvendt regnskabspraksis

Halvårsrapporten er udarbejdet i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed samt bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser (regnskabsbekendtgørelsen).

Beløb i resultatopgørelse, balance og noter præsenteres i hele mio.kr. Hvert tal afrundes for sig, og der kan derfor forekomme afvigelser mellem de anførte totaler og summen af de underliggende tal. Regnskabslinjer anført med værdien 0 indeholder beløb under en halv mio.kr.

Generelt om indregning og måling

De væsentligste principper for indregning og måling er beskrevet nedenfor. Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at de fremtidige økonomiske fordele vil tilfalde koncernen, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at de fremtidige økonomiske fordele vil fragå koncernen, og forpligtelsernes værdi kan måles pålideligt.

Ændring af regnskabspraksis

Årsrapporten for 2017 er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabsloven. I forbindelse med købet af yderligere 45 % af aktierne i Nordea Liv & Pension og opnåelse af samlet ejerandel på 70 % er foreningen blevet et Forsikringsholdingselskab og skal derfor aflægge regnskab i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed samt bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser (regnskabsbekendtgørelsen). Sammenligningstal er tilpasset ændret regnskabspraksis.

Ændringen har medført en ændring på afskrivning af immaterielle aktiver på 26 mio.kr. for 2017, hvilket har forbedret årets resultat og øget aktivernes størrelse, idet afskrivninger på goodwill foretaget i 2017 er tilbageført. Ydermere har man som følge af den ændrede regnskabspraksis ikke modregnet investeringspassiverne i investeringsaktiverne, hvilket også har øget den samlede balancesum med 17 mio.kr. for 2017.

I forbindelse med udarbejdelse af halvårsrapporten efter regnskabsbekendtgørelsen for foreningen Norliv er der foretaget visse reklassifikationer i tallene for 2017 sammenlignet med årsrapporten for 2017. Reklassifikationerne er ikke væsentlige for rapportens informative værdi.

Ændring af regnskabsmæssige skøn

Levetiden på erhvervede rettigheder er ændret fra 15 til 20 år, idet størstedelen af kundeforholdene i Nordea Liv & Pension er meget langsigtede, hvilket er grundlaget for den erhvervede rettighed. Derudover er der ikke foretaget ændringer af regnskabsmæssige skøn.

Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder

Den regnskabsmæssige værdi af aktiver og forpligtelser opgøres ud fra forudsætninger, der medfører brug af regnskabsmæssige skøn. Disse skøn foretages af ledelsen på baggrund af historiske erfaringer samt forudsætninger, som ledelsen anser som forsvarlige og realistiske.

Som følge af skønnes natur kan de anvendte forudsætninger vise sig at være ufuldstændige, ligesom uventede fremtidige begivenheder eller omstændigheder kan opstå.

Halvårsrapporten er aflagt efter et princip om going concern ud fra den gældende praksis og fortolkning af reglerne for danske forsikringsholdingsvirksomheder. De væsentligste skøn, som ledelsen foretager i forbindelse med opgørelse af den regnskabsmæssige værdi af aktiver og forpligtelser, og den væsentlige skønsmæssige usikkerhed forbundet med udarbejdelsen af årsrapporten, er de samme som ved udarbejdelse af årsrapporten året før. De områder, der især er forbundet med skøn er følgende:

- Måling af investeringsejendomme

- Måling af unoterede finansielle instrumenter og ejendomsfonde
- Måling af pensionsmæssige hensættelser / livsforsikringshensættelser

Måling af investeringsejendomme

Fastlæggelse af dagsværdien af investerings-ejendomme er forbundet med et væsentligt skøn. Skønnet knytter sig primært til fastlæggelsen af afkastkrav. Som et supplement hertil har koncernen pr. balancedagen indhentet mæglervurderinger for udvalgte ejendomme.

Måling af dagsværdi af unoterede finansielle instrumenter og ejendomsfonde

Der er regnskabsmæssige skøn forbundet med opgørelse af dagsværdi for unoterede finansielle instrumenter, hvor der ikke findes et aktivt marked. Værdiansættelsen er baseret på modeller og i muligt omfang på observerbare data. Skønnene knytter sig især til de forudsætninger, der ligger til grund for den rapportering, der modtages fra kapitalfondene/forvaltere, som oftest også indebærer en tidsmæssig forskydning. For at sikre pålidelighed af de opgjorte skøn har foreningen Norliv koncernen etableret interne processer, der understøtter de udarbejdede skøn. Der tages således højde for de tidsmæssige forskydninger mellem rapportering og regnskabsdata ved at indhente supplerende oplysninger om prisudviklingen. I tilfælde, hvor dette ikke er muligt, er der foretaget yderligere skøn over dagsværdien.

Der tages i målingen af dagsværdien af derivater højde for bid-offer spreads, idet indregningen sker til mid priser. Der tages endvidere højde for kreditvurderingsmæssige justeringer (CVA) i forhold til de opgjorte værdier. Usikkerheden er især forbundet med opgørelse af sandsynligheden for misligholdelse hos koncernens modparter. Koncernen handler kun derivater baseret på ISDA og CSA aftaler, der sikrer lav modpartsrisiko som følge af frekvent udveksling af collateral. Foruden udveksling af daglig collateral bliver koncernens derivat-positioner værdiansat af koncernens samarbejdspartnere, som også udfører den operationelle del af collateraludvekslingen.

Måling af pensionsmæssige hensættelser / livsforsikringshensættelser

Fastlæggelse af den regnskabsmæssige værdi for de pensionsmæssige hensættelser er forbundet med skøn, der især knytter sig til den løbetidsafhængige diskonteringsrate og forudsætninger om dødelighed og invaliditet. Fastlæggelsen af de forskellige forudsætninger bygger på anerkendte aktuariemæssige principper.

Koncernforhold og nærtstående parter

Koncernregnskabet omfatter virksomheder og aktiver, hvori foreningen Norliv direkte eller indirekte har bestemmende indflydelse. Koncernregnskabet er udarbejdet på baggrund af regnskaber og anden rapportering for de selskaber, der indgår i konsolideringen, opgjort i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed samt bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser (regnskabsbekendtgørelsen).

Konsolideringen er foretaget ved sammenlægning af ensartede regnskabsposter linje for linje og ved eliminerings af koncerninterne transaktioner. Kapitalandele i tilknyttede virksomheder udlignes med moderselskabets andel af den tilknyttede virksomheds regnskabsmæssige indre værdi opgjort ved udgangen af regnskabsperioden.

Ved den trinvis overtagelse af Nordea Liv & Pension er de overtagne aktiver og forpligtelser indregnet og målt til dagsværdi på erhvervelsestidspunktet, den 17. april 2018. Goodwill og andre immaterielle aktiver opstået ved købet indregnes i balancen, mens eventuel negativ goodwill indregnes i resultatopgørelsen.

Koncernregnskabet aflægges for den periode, hvori sammenlægningen er sket.

Koncerninterne transaktioner

Ved samhandel mellem koncernforbundne selskaber, eller når et selskab udfører arbejde for et andet selskab i foreningen Norliv koncernen, sker afregning på markedsbaserede vilkår eller på omkostningsdækkende basis. Koncerninterne transaktioner foretages efter forudgående aftale mellem selskaberne på armslængde vilkår.

Udenlandsk valuta

Aktiver og passiver, der er udtrykt i udenlandsk valuta, herunder valutaafdækningsinstrumenter, omregnes til danske kroner efter balancedagens valutakurs. Indtægter og udgifter i udenlandsk valuta omregnes til transaktionsdagens kurs. Ved omregning anvendes den af Danmarks Nationalbank offentliggjorte valutakurs. Alle omregningsgevinster og -tab indregnes i resultatopgørelsen under posten kursreguleringer.

RESULTATOPGØRELSE

Generelt

I overensstemmelse med periodiseringsprincippet indregnes indtægter og omkostninger, der vedrører regnskabsåret, i resultatopgørelsen uanset betalingstidspunktet. Periodiseringsprincippet er også udgangspunkt for indregning af de forsikringstekniske resultater.

Fordeling af ikke direkte henførbare omkostninger sker i henhold til intern udarbejdet omkostningsfordelingsmodel. I modellen anvendes fordelingsnøgler, som hovedsagelig er baseret på registreret og estimeret tidsforbrug samt størrelsen af bruttopræmier, forsikringsydelse og livsforsikringshensættelser.

Præmier

Præmier f.e.r. omfatter årets forfaldne bruttopræmier og kapitalindskud reguleret for afgivne genforsikringspræmier. Periodiseringen af præmieindtægten reguleres over præmiehensættelserne.

Investeringsafkast

Indtægter fra associerede virksomheder indeholder de til kapitalandelene svarende andele i associerede virksomheders resultater efter skat.

Afskrivninger af immaterielt aktiv vedr. tilknyttede og associerede virksomheder indeholder afskrivninger af de erhvervede rettigheder, der kan henføres til investeringen i Nordea Liv & Pension. De erhvervede rettigheder afskrives lineært over 20 år. Afskrivningsperioden er fastsat på baggrund af den historiske udvikling samt udarbejdede langsigtede prognoser vedrørende kundemassen i Nordea Liv & Pension.

Indtægter af investeringsejendomme indeholder ejendommenes driftsresultater med fradrag af udgifter til ejendomsadministration.

Renteindtægter og udbytter mv. omfatter renteindtægter af obligationer, herunder indeksregulering af indeksobligationer, andre værdipapirer, udlån og tilgodehavender samt renteindbetalinger på afledte finansielle instrumenter. Endvidere indgår modtagne udbytter af kapitalandele bortset fra udbytter fra tilknyttede og associerede virksomheder.

Kursreguleringer indeholder både realiserede og urealiserede gevinster og tab på investeringsaktiver og finansielle forpligtelser til dagsværdi samt valutakursregulering, bortset fra værdiregulering af kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder. Beløbet oplyses netto i resultatopgørelsen.

Renteudgifter omfatter rentebetalinger på lån og afledte finansielle instrumenter.

Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed omfatter omkostninger forbundet med forvaltningen af investeringsaktiver.

Pensionsafkastskat

Pensionsafkastskat er en skat på investeringsafkastet. Pensionsafkastskat (PAL) resultatføres med det beløb, der skal betales for regnskabsåret med tillæg af ændringer i hensættelse til udskudt PAL. Eventuelt negativ PAL kan modregnes i efterfølgende års PAL. Posten pensionsafkastskat omfatter PAL for både individuelle forsikringstagere og for koncernen.

Forsikringsydelse

Forsikringsydelse f.e.r. fremkommer som årets udbetalte ydelse, reguleret for årets ændring i erstatningshensættelser og efter fradrag for genforsikringens andel.

Ændring i livsforsikringshensættelser

Ændring i livsforsikringshensættelser f.e.r. omfatter årets ændring af livsforsikringshensættelserne.

Ændring i fortjenstmargen

Den indregnede ændring omfatter årets ændring i fortjenstmargen tilknyttet livsforsikringshensættelserne.

Forsikringsmæssige driftsomkostninger

Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r. omfatter omkostninger forbundet med erhvervelse og administration af koncernens bestand af forsikringskontrakter. Regnskabsposten er reguleret for provisioner fra genforsikringselskaber. Omkostninger til erhvervelse af bestanden udgiftsføres på tegningstidspunktet.

Overført investeringsafkast

Overført investeringsafkast udgør det afkast, der er overført til egenkapitalen. Andelen opgøres som investeringsafkastet af de til egenkapitalen allokerede aktiver.

Endvidere overføres til syge- og ulykkesforsikringen en andel af resultat af investeringsvirksomhed svarende til afkastet af de hertil allokerede aktiver.

Forsikringsteknisk resultat af syge- og ulykkesforsikring

Forsikringsteknisk resultat af syge- og ulykkesforsikring opgøres efter reglerne for skadesforsikring. Investeringsafkast opgøres dog efter reglerne for livsforsikring. Det forsikringstekniske resultat af syge- og ulykkesforsikring indgår på en enkelt linje i resultatopgørelsen.

Andre indtægter og omkostninger

Andre indtægter og omkostninger omfatter indtægter og omkostninger, der ikke kan henføres direkte til administrationsomkostninger, forsikrings- eller investeringsaktiviteter.

Skat

Foreningen Norliv er skattefritaget, så regnskabsposten skat indeholder aktuel skat for Nordea Liv & Pension, beregnet af opgjort skattegrundlag for regnskabsperioden, samt efterregulering af skat afsat vedrørende tidligere år og ændring i udskudt skat.

Koncernen er omfattet af acontoskatteordningen. Tillæg, fradrag og godtgørelser vedrørende skattebetalinger indgår under henholdsvis renteudgifter og renteindtægter.

Anden totalindkomst

Koncernen har valgt at præsentere totalindkomsten som en samlet opgørelse i forlængelse af resultatopgørelsen. Koncernen har på nuværende tidspunkt ingen poster, som indregnes under anden totalindkomst.

Minoritetsinteressernes andel

Minoritetsinteressernes andel viser hvor stor en andel af årets totalindkomst der tilhører minoritetsinteresserne.

BALANCE

Generelt

Handelsdatoen anvendes som indregningsdato for alle finansielle instrumenter.

AKTIVER

Goodwill og erhvervede rettigheder

Foreningen Norliv ejer ved halvårets udgang 70% af aktiekapitalen i Nordea Liv & Pension. Forskelsværdien mellem kostprisen for kapitalandelen og dagsværdien af de overtagne nettoaktiver indregnes på baggrund af en

købesumsallokering med 20% som Goodwill og 80% som Erhvervede rettigheder, hvor sidstnævnte afskrives over 20 år. Eventuelt tab ved værdiforringelse vurderes på baggrund af en årlig nedskrivningstest.

Andre immaterielle aktiver

Egenudviklet software indregnes i balancen til kostpris med fradrag for akkumulerede afskrivninger og tab ved værdiforringelse. Kostpris ved egenudvikling består af tilgåede projektudviklingsomkostninger. Afskrivninger foretages lineært over den forventede brugstid. Afskrivningsperioden udgør dog maksimalt 15 år. Eventuelt tab ved værdiforringelse vurderes på baggrund af en nedskrivningstest. Omkostninger, der kan henføres til vedligeholdelse af andre immaterielle aktiver, udgiftsføres i afholdelsesåret

Driftsmidler

Posten omfatter inventar, it m.v., som måles til kostpris med fradrag af foretagne afskrivninger. Afskrivningerne sker lineært over den forventede brugstid, som udgør maksimalt fem år.

Investeringsjendomme

Investeringsjendomme måles til dagsværdi beregnet på grundlag af afkastmetoden i henhold til regnskabsbekendtgørelsens bilag 7. Dagsværdien opgøres ved en systematisk vurdering af de enkelte ejendomme baseret på en kapitalisering af ejendommens forventede driftsafkast med et til de enkelte ejendomme knyttet forrentningskrav.

Ejendommene vurderes periodevist af eksterne eksperter. Investeringsjendomme under opførelse måles til kostpris indtil det tidspunkt, hvor dagsværdien kan måles pålideligt, hvilket typisk er på færdiggørelsestidspunktet. Ved indikation på værdiforringelse foretages vurdering af nedskrivningsbehov straks, og der nedskrives til genindvindingsværdien, som er den højeste værdi af nettosalgsværdien og nytteværdien.

Kapitalandele i associerede virksomheder samt udlån til associerede virksomheder

Kapitalandele i associerede virksomheder måles til regnskabsmæssig indre værdi, som er den til ejerandelen svarende andel af virksomhedernes regnskabsmæssige egenkapital opgjort efter koncernens regnskabspraksis. Udlån til associerede virksomheder måles til dagsværdi.

Andre finansielle investeringsaktiver

Andre finansielle investeringsaktiver indregnes ved første indregning til købspris og efterfølgende måling til aktivets dagsværdi.

Børsnoterede investeringsaktiver, herunder børsnoterede afledte finansielle instrumenter, måles til lukkekursen på balancedagen eller en anden offentliggjort kurs, der antages bedst at svare hertil. Dagsværdien af udtrukne børsnoterede obligationer måles til kurs 100.

Repo'er (reel salgs- og tilbagekøbsforretninger) behandles som lån mod sikkerhed. Obligationer solgt som led i repo-forretning er medtaget under obligationer i balancen til dagsværdi.

For investeringsaktiver, som ikke er noteret på en børs, eller hvor der ikke forefindes en børskurs, som afspejler aktivernes dagsværdi, fastsættes dagsværdien ved hjælp af almindeligt anerkendte værdiansættelsesteknikker, der inddrager alle tilgængelige data, som markedsdeltagere må antages at ville tage i betragtning ved en prisfastsættelse, idet anvendelsen af relevante observerbare data maksimeres, og anvendelsen af ikke-observerbare data minimeres.

Resultatet af prissætningsmodeller for alternative investeringer er ofte udtryk for et skøn over en værdi, der ikke kan fastsættes entydigt, da der ikke findes observationer, værdien kan holdes op imod. Oplysninger fra fondsforvalter indgår i grundlaget for prissætning af alternative investeringer. Koncernen foretager også på stikprøvevis basis en uafhængig prisvurdering kvartalsvis ved at sammenligne Private Equity-fonde med relevante benchmarks. Denne proces er en kvartalsvis vurdering for at sikre, at forvalteres egen værdiansættelse er i tråd med markedet. Der vil derfor være inddraget risikofaktorer som yderligere parametre.

For alternative investeringer, hvor der er investeret via fondsstruktur, modtages der månedlig eller kvartalsvis rapportering samt reviderede årsregnskaber for fondene. Da underliggende investeringer kan være noterede papirer samt derivater, findes der oftest opdaterede priser.

Afledte finansielle instrumenter, som ikke er noteret på en børs, måles til dagsværdi ved anvendelse af almindeligt anerkendte prissætningsmodeller.

Afledte finansielle instrumenter, der er indgået til afdækning af markedsrisici for investeringsaktiver eller med henblik på at opnå højere afkast, indgår i balancen som investeringsaktiv efter art eller som forpligtelse under anden gæld, hvis dagsværdien er negativ. Afledte finansielle instrumenter, der indgås til afdækning af renterisiko for livsforsikringsforpligtelser, og valutaafdækningsinstrumenter indgår i balancen under øvrige investeringsaktiver henholdsvis anden gæld, hvis dagsværdien er negativ. Afledte finansielle investeringer indgår i posten øvrige, under finansielle investeringsaktiver.

Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter

Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter måles som udgangspunkt efter samme praksis som beskrevet for koncernens investeringsaktiver ovenfor. Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter indregnes ved første indregning til kostpris med tillæg af kurtag, provisioner og øvrige transaktionsomkostninger vedrørende investeringsaktiver og gældsforpligtelser. Herefter måles til dagsværdi.

Genforsikringsandele af hensættelser til forsikringskontrakter

Genforsikringsandele omfatter beløb, som koncernen har til gode eller forventes at få udbetalt fra genforsikringselskaber i henhold til genforsikringskontrakter, herunder periodiserede genforsikringspræmier. Genforsikringsandele omfatter syge- og ulykkesforsikring og livsforsikringskontrakter.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris og nedskrives ved objektiv indikation på værdiforringelse.

Likvide beholdninger/Andre aktiver

Likvide beholdninger/Andre aktiver indregnes og måles i balancen til dagsværdi, hvilket normalt svarer til nominel værdi.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter omfatter udgifter, der er afholdt senest på balancetidspunktet, men som vedrører efterfølgende år.

PASSIVER

Uddelinger

Foreslåede uddelinger til almennyttige formål indregnes som en forpligtelse på tidspunktet for vedtagelse på generalforsamlingen (deklareringstidspunktet). Uddelinger, som forventes udbetalt for perioden, vises som en særskilt post under egenkapitalen.

Bonus

Foreslået bonusudbetaling indregnes som en forpligtelse på tidspunktet for vedtagelse på generalforsamlingen (deklareringstidspunktet). Bonus, som forventes udbetalt for perioden, vises som en særskilt post under egenkapitalen.

Minoritetsinteresser

Minoritetsinteresser viser minoritetsinteressernes andel af koncernens samlede egenkapital. Minoritetsinteresserne udgør 30% af dagsværdien af nettoaktiverne i Nordea Liv & Pension.

Ansvarlig lånekapital samt overskudskapital

Ansvarlig lånekapital samt overskudskapital er efterstillede kapitalindskud. I tilfælde af likvidation eller konkurs kan krav vedrørende ansvarlig lånekapital samt overskudskapital først gøres gældende efter almindelige kreditorkrav. Posten måles til amortiseret kostpris.

Præmiehensættelser

Præmiehensættelser omfatter den del af de opkrævede præmier for syge- og ulykkesforsikring, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Endvidere indgår i posten hensættelse for stigende alder vedrørende syge- og ulykkesforsikringer. Hensættelsen foretages for forsikringer, der er i kraft på balancedagen og dækker skønnede erstatningsudgifter og omkostninger forbundet med den stigende risiko, der følger af forsikringstagerens stigende alder, som ikke dækkes af tilsvarende stigning i præmierne over forsikringernes løbetid.

Fortjenstmargen på skadesforsikringskontrakter

Fortjenstmargen repræsenterer nutidsværdien af koncernens endnu ikke indtjente fortjeneste på skadesforsikringskontrakterne. Fortjenstmargen indregnes i resultatopgørelsen, i takt med at forsikringsdækninger og andre ydelser afvikles under kontrakten.

Risikomargen på skadesforsikringskontrakter

Risikomargen er et tillæg, som en erhverver af virksomheden ville forlange for at påtage sig risikoen for, at omkostningerne ved at afvikle bestanden afviger fra nutidsværdien af bedste skøn over betalingsstrømmene.

Risikomargen er opgjort efter en 'cost of capital'-metode, der er i overensstemmelse med det, der foreligger i solvensbekendtgørelsen.

Hensættelser til bonus og præmierabatter

Hensættelser til bonus og præmierabatter vedrørende syge- og ulykkesforsikringer omfatter skyldige præmiebeløb vedrørende regnskabsåret, som skal tilbagebetales til forsikringstagerne. Tilbagebetalingerne fastlægges på grundlag af regnskabsårets skadeforløb.

Livsforsikringshensættelser

Livsforsikringshensættelserne for gennemsnits-rente og markedsrente opgøres til markedsværdi i overensstemmelse med det til Finanstilsynet anmeldte opgørelsesgrundlag.

Livsforsikringshensættelserne omfatter garanterede ydelser, individuelle bonuspotentialer samt kollektivt bonuspotentiale.

Garanterede ydelser

Garanterede ydelser omfatter forpligtelser til at betale ydelser, der er garanteret forsikringstagerne. Garanterede ydelser opgøres på markedsvilkår som nutidsværdien af de ydelser, der er garanteret forsikringen med tillæg af nutidsværdien af de forventede fremtidige udgifter til administration af forsikringen og med fradrag af nutidsværdien af de aftalte fremtidige præmier. I opgørelsen af garanterede ydelser er indregnet genkøbs- og fripoliceoptioner.

De garanterede ydelser opgøres til nutidsværdi for hver forsikringsgruppe på basis af en rentekurve udarbejdet efter principper i overensstemmelse med den af EIOPA offentliggjorte risikofri rentekurve med Value Adjustment.

Ved opgørelsen indgår en risikomargen. Risikomargen er opgjort efter en 'cost of capital'-metode.

Ved opgørelse af de forventede fremtidige udgifter til administration foretages en opfølgning af omkostningsparametrene, der ligger til grund for opgørelsen, og disse tilrettes såfremt gennemgangen giver anledning til det.

Risikoparametre for død og invaliditet opgøres på baggrund af en analyse af koncernens egen bestand af forsikringer over de seneste år. I analysen indgår en vurdering af koncernens risikoresultat.

Der udarbejdes en analyse af de opgjorte parametre for beregning af dødeligheden i overensstemmelse med den benchmark model, der er offentliggjort på Finanstilsynets hjemmeside.

Individuelle bonuspotentialer

Det individuelle bonuspotentiale omfatter forpligtelsen til at yde bonus og er den del af forsikringstagernes bonusret, der er indeholdt i den nuværende opsparing. Opgørelsen foretages som forskellen mellem værdien af forsikringstagernes opsparing og værdien af garanterede ydelser. Bonuspotentialet per forsikring kan ikke være negativt. Såfremt dette er tilfældet vil det blive dækket af hensættelserne.

Kollektivt bonuspotentiale

Det kollektive bonuspotentiale omfatter den del af forsikringstagernes bonusret, der ikke er fordelt til de enkelte forsikringer/depoter.

Kollektivt bonuspotentiale udgøres af forsikringsbestandens andel af realiserede resultater, der hensættes kollektivt til bonusberettigede forsikringer. Det kollektive bonuspotentiale kan ikke være negativt.

Kollektivt bonuspotentiale opdeles i en række kontributionsgrupper.

Bonusberettigede forsikrings andel af et negativt realiseret resultat indregnes primært ved at nedbringe kollektivt bonuspotentiale for den relevante kontributionsgruppe. Hvis det kollektive bonuspotentiale ikke er stort nok til at opfange resultatet, reduceres det individuelle bonuspotentiale og dernæst fortjenstmargen i det omfang, dette er muligt under hensyntagen til kontributionsbekendtgørelsens regler.

Kollektivt bonuspotentiale vedrørende rente

Der er foretaget fordeling af kollektivt bonuspotentiale vedrørende rente på de fire rentegrupper, der er oprettet og anmeldt til Finanstilsynet i henhold til den gældende kontributionsbekendtgørelse. Fordelingen foretages i henhold til de til Finanstilsynet anmeldte satser.

Kollektivt bonuspotentiale vedrørende risiko

Der er foretaget fordeling af kollektivt bonuspotentiale vedrørende risiko på de tre risikogrupper, som er oprettet og anmeldt til Finanstilsynet i henhold til den gældende kontributionsbekendtgørelse.

Fortjenstmargen på livsforsikringer og investeringskontrakter

Fortjenstmargen repræsenterer nutidsværdien af koncernens endnu ikke indtjente fortjeneste på livsforsikringskontrakterne og indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at forsikringsdækninger og andre ydelser afvikles under kontrakten.

Erstatningshensættelser

Erstatningshensættelser udgør forfaldne, endnu ikke udbetalte forsikringsbeløb, herunder bonus, med tillæg af efteranmeldte krav.

Erstatningshensættelser vedrørende syge- og ulykkesforsikring omfatter beløb til dækning af skader, der ved årets udløb er indtruffet, men endnu ikke betalt. Erstatningshensættelser vedrørende syge- og ulykkesforsikring opgøres på grundlag af oplysninger om skadernes størrelse med tillæg af et erfaringsmæssigt fastsat beløb til dækning af indtrufne, men endnu ikke anmeldte skader, samt med tillæg af administrationsomkostninger i forbindelse med afvikling af skader. Erstatningshensættelser vedrørende syge- og ulykkesforsikring, der afvikles ved løbende udbetalinger, opgøres til nutidsværdi efter aktuarmæssige principper ved tilbagediskontering af de forventede fremtidige udbetalinger. Tilbagediskontering sker på basis af den nulkuportestruktur, der offentliggøres af Finanstilsynet.

Udskudte skatteforpligtelser

Udskudt skat opgøres efter balancedagens gældende skatteprocent af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser. Ved opgørelsen tages hensyn til skattemæssige underskud i det omfang, de forventes udnyttet i fremtiden.

Udskudte skatteaktiver, herunder værdien af skattemæssige underskud, indgår i balancen enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller som nettoskatteaktiver.

I overensstemmelse med Finanstilsynets retningslinjer afsættes ikke udskudt skat af den ubeskattede andel af sikkerhedsfond, der indgår i Nordea Liv & Pensions egenkapital, da det ikke forventes, at den fremtidige udvikling i de forsikringsmæssige hensættelser vil udløse beskatning af sikkerhedsfonden.

Øvrig gæld og periodeafgrænsningsposter

Gæld til kreditinstitutter omfatter gældsforpligtelser forbundet med investeringsaktiviteten. Gæld i forbindelse med repo-forretninger måles til dagsværdi.

Anden gæld i balancen omfatter afledte finansielle instrumenter, der indgås til afdækning af renterisiko for livsforsikringsforpligtelser og valutaafdækningsinstrumenter og måles til dagsværdi.

Gældsforpligtelser, der ikke er forbundet med investeringsaktiviteten, måles til amortiseret kostpris. Periodeafgrænsningsposter omfatter betalinger, der er indgået senest på balancedagen, men som vedrører de efterfølgende år.

Sikkerhedsstillelser vedrørende finansielle investeringer måles til dagsværdi.

Noter - koncern

Mio.kr.	30. juni 2018	30. juni 2017	2017
2 Bruttonæmier, forsikringskontrakter			
Præmier, individuelle, ekskl. gruppeliv	47	0	0
Præmier, firmaordninger, ekskl. gruppeliv	1.818	0	0
Præmier, gruppeliv	175	0	0
Direkte forsikring ekskl. indskud	2.040	0	0
Indskud, individuelle	31	0	0
Indskud, firmaordninger	1.908	0	0
Direkte forsikring	3.978	0	0
Indirekte forsikring	0	0	0
Bruttonæmier indregnet i resultatopgørelsen	3.978	0	0
Præmier, direkte forsikring, fordelt efter tegningsforhold			
Forsikringer tegnet som led i ansættelsesforhold	3.726	0	0
Individuelt tegnede forsikringer	78	0	0
Gruppelivsforsikringer	175	0	0
	3.978	0	0
Præmier, direkte forsikring, fordelt efter bonusret			
Forsikringer med ret til bonus	772	0	0
Forsikringer uden ret til bonus	20	0	0
Forsikringer hvor forsikringstager bærer investeringsrisikoen	3.186	0	0
	3.978	0	0
Antal forsikrede, direkte forsikring (1.000 stk)			
Forsikringer tegnet som led i ansættelsesforhold	315	0	0
Individuelt tegnede forsikringer	199	0	0
Gruppelivsforsikringer	234	0	0
Præmier, direkte forsikring, fordelt efter forsikringstagers bopæl			
Danmark	3.905	0	0
Andre EU-lande	29	0	0
Øvrige lande	44	0	0
	3.978	0	0
3 Kapitalgrundlag			30. juni 2018
Egenkapital			9.780
Minoritetsinteresse			-1.332
Overskudsdisponering			-94
Immaterielle aktiver			-2.673
Afstemmingsreserve			5.134
Ansvarlig lånekapital			2.697
Kapitalgrundlag ultimo			13.512

Ovenstående viser den forskel, der er mellem den kapital, der kan anvendes til at dække solvenskapitalkravet og egenkapitalen ifølge regnskabsbalancen. Afstemningsreserven er et udtryk for forskelle i hensættelserne i hhv. Solvency II balancen og regnskabsbalancen.

Noter - koncern

30. juni
2018

Mio.kr.

4 Pantsætninger og sikkerhedsstillelser

Der er stillet pant eller anden sikkerhed i følgende aktiver:

Investeringsejendomme

Der er udstedt og registreret ejerpantebreve (pålydende værdi) i selskabets investerings-
ejendomme til sikkerhed for prioritetsgæld på i alt

884

Regnskabsmæssig værdi af investeringsejendomme med prioritetsgæld udgør

1.734

Obligationer

Obligationer solgt som led i repoforretninger indregnet i balancen

7.718

Obligationer lagt i sikkerhedsdepot til sikkerhed for forpligtelser vedrørende
afvikling af finansielle instrumenter

1.982

Likvidebeholdninger

Indestående på deponeringskonti stillet til sikkerhed for forpligtelser vedrørende
afvikling af finansielle instrumenter

142

5 Eventualaktiver

EU-domstolen har i 2014 afsagt en præjudiciel dom, hvorefter visse ydelser til investeringsforeningslignende livsforsikringselskaber og pensionskasser potentielt kan fritages for moms. Østre Landsret har truffet endelig dansk afgørelse i sagen i 2015. Det er imidlertid stadig uklart, hvordan danske livsforsikringselskaber og pensionskasser er stillet. Selskabet eller dets leverandører kan derfor potentielt have krav om udbetaling af uberettiget opkrævet moms på indkøb foretaget til selskabet. Selskabet har fremsat krav mod staten og har tilsvarende anmodet sine leverandører om at fremsætte krav med henblik på afbrydelse af en eventuel forældelse og det forventes, at det vil være muligt at vurdere sandsynligheden for og omfanget af et muligt krav i løbet af 2018 og eventuelt senere.

6 Eventualforpligtelser og tilsagn

Koncernen hæfter solidarisk med de øvrige deltagere i Forenede Gruppeliv A/S (FG) for forsikringsmæssige forpligtelser vedrørende samtlige policer, der administreres af FG.

Koncernen er frivilligt momsregistreret vedrørende udvalgte grunde og bygninger. Der påhviler koncernen en momsreguleringsforpligtelse på ikke over 184 mio.kr.

Forpligtelser vedrørende leasing overstiger ikke 8 mio.kr.

Forpligtelser vedrørende igangværende forsikringsager overstiger ikke 10 mio.kr.

Koncernen har givet tilsagn om yderligere indskud i alternative investeringer med et beløb på ikke over 10,4 mia.kr.